

Vlaanderen
is ondernemen

Toelichtingsdocument ICON projecten

Overeenstemming Kaderregeling O&O&I

Versie: april 2018

1. Situering

ICON projecten, ook samenwerkingsverbanden genoemd, zijn samenwerkingsprojecten tussen ondernemingen onderling en met onderzoekorganisaties. De ondernemingen krijgen financiering voor het bedrijfsdeel in een ICON project als rechtstreekse staatssteun aan een O&O project. De onderzoekorganisaties krijgen financiering aan 100% subsidie voor het onderzoeksdeel in een ICON project als steun aan niet-economische activiteiten uit te voeren door organisaties voor onderzoek en kennisverspreiding¹.

Steun aan het bedrijfsdeel wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse regering van 22 december 2017 tot regeling van steun aan consortia van ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties.

Om in aanmerking te komen als een ICON project zijn naast de gangbare kwaliteitscriteria een aantal specifieke voorwaarden opgenomen in bovengenoemd besluit (art 25 §3). Een aantal hiervan zijn inhoudelijk en maken deel uit van de projectevaluatie. Naast de inhoudelijke criteria is er een belangrijke formele voorwaarde voor overeenstemming van het ICON project met de Kaderregeling O&O&I² (zie art. 25 §3 4°). Dit vereist dat het onderzoeksdeel uitgevoerd door de onderzoeksorganisaties voldoet aan de voorwaarden om beschouwd te worden als activiteiten van niet-economische aard én dat er geen indirecte staatssteun kan ontstaan vanuit de steun toegekend aan de onderzoeksorganisaties naar de betrokken ondernemingen.

2. Niet-economische activiteiten

De organisatie die het onderzoeksdeel in een ICON project uitvoert en hiervoor steuntoekenning krijgt, voldoet aan de voorwaarden om beschouwd te worden als een organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding zoals toegelicht in de Kaderregeling O&O&I punt 15 ee (zie bijlage).

Kennisinstellingen en strategische onderzoekscentra worden geacht deze criteria te vervullen, andere organisaties maken hiertoe een afzonderlijke verklaring in orde.

De projectactiviteiten van dit onderzoeksdeel betreffen onafhankelijk onderzoek met het oog op meer kennis en een beter inzicht dat niet specifiek gericht is ten bate van één of meerdere ondernemingen en waar de ondernemingen geen sturende bevoegdheid hebben. Het onderzoek kadert in een ruimere onderzoeksagenda van de organisatie van onderzoek en kennisverspreiding.

3. Afwezigheid van indirecte staatssteun naar de betrokken ondernemingen

3.1. IPR verdeling

De projectpartners, ondernemingen respectievelijk organisaties van onderzoek en kennisverspreiding zijn elk eigenaar van de resultaten gegenereerd uit de eigen werkzaamheden en op een manier die een weergave is van de verdeling in werkpakketten (zie punt 28 c Kaderregeling

¹ Ook kort aangeduid als onderzoeksorganisaties

² Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, EU Publicatieblad van 27 juni 2014, C 198/1.

O&O&I). Een afwijking is uitzonderlijk mogelijk mits argumentatie op basis van de inzet van middelen door de partners.

3.2. Transfer

- *Marktconform.* De default regeling bij ICON projecten voor transfer van de resultaten van de onderzoeksorganisatie naar ondernemingen is een transfer aan een vergoeding die gelijkwaardig is met de marktprijs. Deze transfer impliceert elke toekenning van rechten, gebruiksrechten (exclusief/niet-exclusief) of eigendomsrechten op de betrokken projectresultaten waarmee een economisch voordeel aan de ontvanger wordt verstrekt. De invulling van een vergoeding gelijkwaardig aan de marktprijs wordt gegeven in de Kaderregeling O&O&I punt 29 (zie bijlage).
- *Niet-exclusieve licenties vrij van royalty's.* Deze regeling impliceert dat het gaat om samenwerkingsprojecten met daadwerkelijke samenwerking tussen de onderzoeksorganisatie(s) en de ondernemingen en tussen de ondernemingen, of nog: een gebalanceerd partnership gekarakteriseerd door een gelijkaardige inzet van expertise en middelen door de onderzoeksorganisaties en de ondernemingen. Zolang hier aan voldaan is kunnen ook niet-exclusieve licenties toegekend worden die royalty-vrij kunnen zijn voor gebruik door een (bedrijfs)partner voor de eigen IPR en exploitatie van de eigen projectresultaten. Dit is enkel van toepassing voor de eigen IPR en voor de exploitatie van de eigen projectresultaten van een onderneming, voor resultaten waar er een inhoudelijke band is tussen de betrokkenheid van de onderneming in het ICON-project met deze projectresultaten.

Bij toekenning van een licentie is het belangrijk dat kan aangetoond worden waarom de niet-exclusieve gebruiksrechten op de specifiek aangeduide projectresultaten vereist zijn voor de eigen IPR en voor de exploitatie van de eigen projectresultaten van een onderneming, en dat er een inhoudelijke band is tussen de betrokkenheid van de onderneming in het ICON-project met deze projectresultaten.

Toegangsrechten op de projectresultaten van onderzoeksorganisaties worden voor de uitvoering van het project vrij van royalty's verleend en voor de exploitatie van de eigen (bedrijfs)resultaten onder eerlijke en redelijke voorwaarden, die vrij van royalty's kunnen zijn.

3.3. Term Sheet

In toepassing van artikel art. 25 §3 4° van voornoemd besluit worden bij de indiening van een projectaanvraag de grote lijnen van de vooropgestelde transfer en valorisatie verduidelijkt in een term sheet. Dit betreft informatie en desgevallend argumentatie op het vlak van de verwachte transfer zoals overeengekomen door de verschillende partners. Dit licht minstens toe welke verwachte resultaten aan bepaalde ondernemingen zullen toegekend worden op een marktconforme basis en/of exclusieve basis en welke resultaten toegekend zullen worden aan ondernemingen op basis van een niet-exclusieve licentie met vermelding van de condities die hierbij gehanteerd zullen worden.

Afspraken aan marktprijs gebeuren door een afspraak voor een first right of negotiation (voorkeurrecht) waarbij steeds de mogelijkheid voorzien wordt voor meer voordelige aanbiedingen door derden met aanpassing van het bod.

Uiteraard kunnen condities wijzigen in de loop van een project – ook al in functie van de effectief behaalde resultaten, in dat geval zijn aanpassingen een de Term Sheet mogelijk mits akkoord door al de betrokken partners en blijvende overeenstemming met de Europese Kaderregeling O&O&I.

3.4. Default regeling

Als default regeling geldt de marktconforme transfer, dit betekent dat het ontbreken van een afspraak of toelichting voor een beroep op niet-exclusieve licenties automatisch het vermoeden impliceert dat de aanvrager(s) de keuze hebben gemaakt voor de marktconforme transfer.

Indien in de uitvoering niet langer voldaan is aan de vereiste van een gebalanceerd partnership vervalt de mogelijkheid voor een beroep op de royalty-vrije licenties.

4. Transfer van ondernemingen naar de onderzoeksorganisatie

De bepalingen hierboven hebben vooral tot doel om indirecte staatssteun te vermijden van de steun voor niet-economische activiteiten toegekend aan de onderzoeksorganisaties naar de ondernemingen.

Bij transfer van de ondernemingen naar de onderzoeksorganisaties stelt die problematiek zich niet maar wordt wel verwacht dat de nodige afspraken gemaakt worden zodat alle partners het project kunnen uitvoeren zoals voorzien in de aanvraag.

Hiernaast kan, indien de betrokken eigenaars hiermee akkoord zijn, afgesproken worden om op eerlijke en redelijke voorwaarden toegangsrechten te verlenen aan de onderzoeksorganisaties voor vervolgonderzoek.

5. Transfer naar ondernemingen als derde partijen

Ook ondernemingen die niet betrokken zijn in de uitvoering van het project kunnen resultaten van de onderzoeksorganisaties valoriseren. In deze situatie is de mogelijkheid van transfer door een royalty-vrije licentie niet van toepassing. Transfer gebeurt op niet-discriminerende basis aan gelijke condities naar alle ondernemingen in de Europese Economische Ruimte. De transfer gebeurt op basis van een marktconforme vergoeding. Hiernaast mogen de resultaten die geen intellectuele-eigendomsrechten opleveren, verspreid worden via een brede disseminatie.

BIJLAGE. UITTREKSELS UIT DE WETGEVENDE TEKSTEN

Kaderregeling (Nr. 2014/C 198/01) van 27 juni 2014 betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie

1.3. Definities

15. Voor de toepassing van dit steunkader wordt verstaan onder:

(...)

ee), „organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding” of „onderzoeksorganisatie”: een entiteit (zoals universiteiten of onderzoeksinstellingen, agentschappen voor technologieoverdracht, innovatie-intermediairs, entiteiten voor fysieke of virtuele onderzoeksgerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, of met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennis overdracht. Wanneer dit soort entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet met betrekking tot de financiering van, de kosten van en de inkomsten uit die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd. Ondernemingen die een beslissende invloed op dit soort entiteit kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang tot de door deze entiteit verkregen onderzoeksresultaten genieten;

(...)

28. Wanneer samenwerkingsprojecten gezamenlijk door ondernemingen en onderzoeksorganisaties of onderzoeksinfrastructuren worden uitgevoerd, is de Commissie van oordeel dat er met de gunstige samenwerkingsvoorwaarden via die entiteiten geen indirecte staatssteun aan de deelnemende ondernemingen wordt verleend indien aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:

(...)

c) uit het project ontstane intellectuele-eigendomsrechten, alsmede daarmee verband houdende toegangsrechten, worden aan de verschillende samenwerkende partners toegekend op een wijze die een passende afspiegeling is van hun werkpakketten, bijdragen en respectieve belangen, of

d) de onderzoeksorganisaties of onderzoeksinfrastructuren ontvangen een vergoeding die gelijkwaardig is aan de marktprijs voor de intellectuele-eigendomsrechten die uit hun activiteiten ontstaan en worden toegewezen aan de deelnemende ondernemingen of waartoe de deelnemende ondernemingen toegangsrechten kregen toegewezen. Het absolute bedrag van - financiële en niet-financiële - bijdragen van de deelnemende ondernemingen in de kosten van de activiteiten van de onderzoeksorganisatie of onderzoeksinfrastructuur die de betrokken intellectuele-eigendomsrechten hebben opgeleverd, kan op die vergoeding in mindering worden gebracht.

29. Voor de toepassing van punt 28, onder d), zal de Commissie de ontvangen vergoeding beschouwen als gelijkwaardig met de marktprijs indien de betrokken onderzoeksorganisatie of onderzoeksinfrastructuur daardoor het volledige economische voordeel van die rechten geniet, wanneer één van de volgende voorwaarden is vervuld:

a) het bedrag van de vergoeding is vastgesteld via een open, transparante en niet-discriminerende concurrerende verkoopprocedure, of

b) een taxatie van een onafhankelijke deskundige bevestigt dat het bedrag van de vergoeding ten minste gelijk is aan de marktprijs, of

c) de onderzoeksorganisatie of onderzoeksinfrastructuur kan, als verkoper, aantonen dat zij daadwerkelijk, op arm's length-voorwaarden, heeft onderhandeld over de vergoeding, om, rekening houdende met haar statutaire doelstellingen, het maximale economische voordeel binnen te halen op het tijdstip dat het contract werd afgesloten, of

d) in gevallen waarin de samenwerkingsovereenkomst de samenwerkende onderneming een voorkeurrecht geeft ten aanzien van het door de samenwerkende onderzoeksorganisatie of onderzoeksinfrastructuur gegenereerde intellectuele-eigendomsrechten, wanneer die entiteiten een wederzijds recht hebben om derden te verzoeken om economisch meer voordelige aanbiedingen zodat de samenwerkende onderneming haar aanbod daaraan moet aanpassen.

Besluit van de Vlaamse Regering van 22 december 2017 tot regeling van steun aan consortia van ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling, ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties

Art. 25.

(...)

§3. De kwaliteit van het samenwerkingsverband dat gerealiseerd zal worden, wordt beoordeeld op basis van de volgende beoordelingsdimensies:

1° de mate waarin de doelstellingen van het project erop gericht zijn een samenwerkingsverband aan te gaan;

2° de kwaliteit van de uitvoering van de samenwerking met aandacht voor de bijdrage aan een ruimer gemeenschappelijk doel en een goede onderlinge interactie;

3° de mate waarin de activiteiten van de onderzoeksorganisaties waarmee een samenwerkingsverband wordt aangegaan, verschillen van de horizon van een bedrijfsproject op basis van:

- a) een duidelijk vernieuwende kennisopbouw met een meerwaarde ten opzichte van de state of the art en het lopende onderzoek of een risico dat beduidend hoger is dan gangbaar bij industrieel onderzoek;
- b) een toepassingspotentieel dat ruimer is dan de beoogde benutting van de resultaten door het consortium van ondernemingen;

4° de overeenstemming met de bepalingen van de kaderregeling, waarbij:

a) het onderzoek, uitgevoerd door de onderzoeksorganisaties waarmee een samenwerkingsverband wordt aangegaan, niet-economische activiteiten betreft met voldoende onafhankelijkheid van de betrokken ondernemingen;

b) de onderzoeksorganisaties geen onrechtstreekse steun verlenen aan de ondernemingen.

De beoordelingsdimensies, vermeld in het eerste lid, worden beoordeeld op basis van informatie die bij de subsidieaanvraag gevoegd wordt.

Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be